

Den del af § 1, der vedrører ændringer til § 13, *forkastedes* med 123 stemmer mod 4; 1 medlem tillkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Den del af § 1, der vedrører ændringer til § 15, *forkastedes* med 123 stemmer mod 4; 1 medlem tillkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

§ 2 betragtedes som *bortfaldet* efter forkastelsen af § 1.

Lovforslaget var dermed bortfaldet.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om velfærdsforanstaltninger for søfarende.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1195, fremsættelsen i tidenden sp. 2460).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Peter Nielsen: Jeg vil gerne anbefale det foreliggende lovforslag, der tilsigter at forhøje det beløb, som Handelsflådens Velfærdsråd årlig disponerer over, med 50 pct. Fordelingen af velfærdsafgiften bliver procentvis uforandret, idet rederne og søfolkene hver betaler 25 pct. af forhøjelsen og staten resten. Hidtil har Velfærdsrådet haft et beløb på ca. 400 000 kr. årlig til rådighed, og det foreslås nu forhøjet til 600 000 kr. Statens andel vil altså stige med ca. 100 000 kr. Det kan næppe forventes, at beløbet vil stige yderligere, da søfolkene antal, grundet på overgangen til større skibe, ikke er stigende, og statens tilskud afhænger af, hvor mange søfolk der er i stand til at indbetale til Velfærdsrådet.

Der kan næppe være betænkeligheder

over for det øgede tilskud, når det ses i relation til, hvad der ydes til andre befolkningsgruppers kulturelle udvikling. Søfolkene har ikke lejlighed til i samme grad som den øvrige befolkning at nyde godt af samfundets kulturelle institutioner, men de betaler skat dertil ligesom alle andre. Skibsfarten sejler årlig store beløb hjem, så det er kun en beskednen kompensation, der gennem denne lovgivning ydes søens folk.

I de senere år har man inden for Handelsflådens Velfærdsråd fået en nydannelse, nemlig en søfartsservice, der driver sin virksomhed i København, Ålborg og Nørresundby. Den har været en ubetinget succes og har betydet meget såvel for danske som for udenlandske søfolk. Der er af de mennesker, som har udført dette arbejde, gjort en yderst påskønnelsesværdig indsats; men det er beklageligt, at deres virke hidtil har måttet være baseret på ret usikre økonomiske forhold, idet man har været afhængig af private og kommunale tilskud, som må søges hvert år. Det er mit håb, at de forøgede midler, som Handelsflådens Velfærdsråd nu får at arbejde med, vil skabe større økonomisk tryghed for denne søfartsservice, og at man eventuelt vil kunne udvide den til også at omfatte andre end de tre nævnte havne.

Da søfolkene og redernes organisationer har tiltrådt, at deres tilskud forhøjes med 50 pct., således at det enkelte rederi og hver enkelt sømand fremtidig indbetaler 3 øre pr. dag mod før 2 øre, kan der næppe være noget til hinder for, at staten forhøjer sit tilskud tilsvarende.

Jeg anbefaler lovforslaget.

Skov Jørgensen: Til gennemførelsen af det foreliggende lovforslag om en ajourføring af tilskuddene til velfærdsforanstaltninger for søfarende vil venstre gerne medvirke.

Når loven nu igen efter 10 års forløb drøftes her i tinget, rejser sig helt naturligt det spørgsmål: hvilke erfaringer er der gjort indtil nu? Vi vil med interesse se frem

[Skov Jørgensen.]

til at få dette spørgsmål klaret under en kort udvalgsbehandling.

Velfærdsrådets arbejde spænder jo fra undervisning og anden oplysning til idræt og underholdning, og det ville være interessant at få oplyst, hvordan de midler, der er til rådighed, hidtil er blevet fordelt mellem disse forskellige områder. Hvad angår korrespondancekursus og biblioteks-virksomhed, drejer det sig om goder, som søens folk naturligt må have adgang til i lighed med befolkningen til lands.

I bemærkningerne til lovforslaget nævnes samarbejdet med tilsvarende organisationer i andre nordiske lande. Det ville også være interessant at få oplyst, hvorvidt det drejer sig om en egentlig koordinering eller blot om et tilfældigt samarbejde, og i så fald hvilke muligheder der foreligger for en rationalisering gennem udvidet nordisk samarbejde.

Men under alle omstændigheder drejer det sig altså her om en lovgivning, som har venstres støtte.

Baagø: Det konservative folkeparti medvirkede i sin tid til gennemførelsen af loven om velfærdsforanstaltninger for søfarende, og vi mener vedblivende, at samfundet skylder sine søfolk, der tit tager en hård tårn for os alle sammen, at staten yder sin del af udgifterne til gennemførelse af de foranstaltninger, Velfærdsrådet har iværksat eller finder fornødne, alt i den udstrækning de her omhandlede midler nu engang tillader det. At staten deltager i udgiften til disse foranstaltninger, er så meget mere berettiget, som rederne og de søfarende selv i forening tilvejebringer et lige så stort beløb som staten.

I forbindelse med behandlingen af denne sag kan jeg ikke undlade at omtale de velfærdsforanstaltninger for søfolk, der for størstedelen på frivillig basis øves af Indenlandsk Sømandsmission og af Dansk Sømandskirke i fremmede Havne. Store kredse af kirkefolket i vort land udfolder her et betydeligt initiativ og bringer ganske væsentlige ofre i form af arbejde og penge til hjælp for vore søfolk. I tusindvis af julepakker sendes hvert år ud over jorden til danske søfolk, og i mange af de store verdenshavne, som danske skibe anløber, findes

der en dansk sømandskirke med en dansk sømandspræst, som tit udfører et kæmpearbejde for at gøre opholdet i den pågældende havn til en oplevelse og berigelse for danske søfarende. Dette arbejde er da også meget påskønnet af danske søfolk i den udenrigske fart.

Og gennem Indenlandsk Sømandsmission udfoldes der et betydeligt arbejde for såvel danske som udenlandske søfolk, der anløber indenlandske havne.

Jeg har forstået, at de foranstaltninger, lovforslaget omhandler, ikke tager sigte på at konkurrere med de her nævnte institutioners arbejde, men jeg vil dog gerne ved denne første behandling sige, at det må være en selvfølgelig forudsætning for denne lovgivning, at der ved de foranstaltninger, Velfærdsrådet iværksætter, ikke forekommer nogen form for overlappning, men at foranstaltningerne iværksættes under hensyntagen til og i forståelse med de før nævnte frivillige institutioners indsats og igangværende arbejde. Jeg kan i denne forbindelse henvise til arbejdet i Antwerpen, hvor man ifølge bemærkningerne til lovforslaget tænker på at indrette et sømandshotel, skønt der allerede dér findes en udmærket sømandskirke med tilhørende hjem for danske søfolk. Jeg hilser med glæde, at den danske sømandsstue i New York er blevet nedlagt, efter at Dansk Sømandskirke i denne by har åbnet kirke og hjem for danske søfolk; Sømandsstuen havde efterhånden ikke fået det bedste ry på sig.

Det bør efter min mening også ved denne første behandling af lovforslaget slås fast, at den Genèvekonvention, som danner udgangspunktet for denne lovgivning, udtrykkeligt forudsætter, at hvert land inden for sit eget område søger at opfylde konventionen, ikke blot for landets egne søfolk, men også for fremmede landes søfarende, som gæster det pågældende lands havne. Dette giver mig anledning til at henstille til Velfærdsrådet at have sin opmærksomhed henvendt på, hvad der kan gøres for, at f. eks. hollandske og tyske søfolk kan få så meget som muligt ud af opholdet her i landet. Vi kan også ad den vej være med til at formå andre lande til at gøre mere for søens folk, end tilfældet er mange steder.

[Baago.]

I øvrigt forekommer det mig, at oprettelse af korrespondancekursus, som nævnes i bemærkningerne til lovforslaget, er en fortrinlig foranstaltning og en i høj grad betimelig erstatning for den meget udbredte aftenskoleundervisning, som andre befolkningsgrupper har så let adgang til på landjorden.

Flere andre udmærkede former for foranstaltninger, f. eks. indkøb af lærebøger og bogtjeneste, er nævnt, og det kan kun anerkendes, at Velfærdsrådet arbejder med disse forskellige planer. Kun én arbejdsform må efter min formening blive urimelig dyr i forhold til det, den kan give de søfarende, og det er anvendelsen af film om bord i skibene. I hvert tilfælde vil en film efter forevisningen komme til at ligge ubenyttet hen i ugevis, før den vil kunne nå frem til et nyt skib til forevisning.

Jeg skal med disse bemærkninger på mit partis vegne anbefale lovforslaget til velvillig behandling og vedtagelse.

Kirsten Gloerfelt-Tarp: Det er åbenbart, at en lov om velfærdsforanstaltninger for søfarende har tilslutning fra alle sider, og vort parti ser også med stor velvilje på dette spørgsmål. Vi forstår, at man nu vil føre de beløb à jour, der blev fastsat for 10 år siden, og som ikke senere er blevet forhøjet.

Det er klart, at det er en samfundsinteresse og et berettiget krav fra søfolkene, at staten bidrager til velfærdsforanstaltninger for søfarende i fremmede havne og for søfarende om bord, og det er med stor interesse, jeg har læst bemærkningerne til lovforslaget, hvor man kan se det mangesidede arbejde, som er taget op. Der er nævnt brevkursus og udlån af bøger, ligesom også meget hobbyarbejde er taget op, og det er fuldkommen rimeligt, at man gør noget særligt for søfolkene, som ikke, når de er ude at sejle, har den samme adgang som den øvrige befolkning til de kulturgoder, som stilles til rådighed.

Det, som er det karakteristiske ved Velfærdsrådet, er, at der i dette også sidder repræsentanter for private institutioner, og derfor må jeg sige i anledning af de bemærkninger, den sidste ærede taler fremsatte, at det undrer mig, hvis Velfærds-

rådet ikke har øje for, at man ikke, når der bliver sat noget i scene i land, overlapper, hvad der allerede er i gang. Det har jo været et af formålene med dannelsen af Velfærdsrådet og med at få private institutioner derind, at man ønskede at koordinere virksomheden.

Jeg kan fuldt ud give tilslutning til, at vi underkaster dette lovforslag en kort udvalgsbehandling, således at vi kan få mere detaljerede oplysninger om det arbejde, Velfærdsrådet har udrettet. På mit partis vegne kan jeg tilsige en velvillig behandling.

Alfred Jørgensen: Det, jeg synes mindst om ved den lov, vi her har til revision, er navnet „Lov om velfærdsforanstaltninger for søfarende“. I bemærkningerne til lovforslaget vrimler det med udtryk som Velfærdsrådet, velfærdsafgiften, velfærdsbidraget, velfærdsarbejdet, velfærdskontoret og velfærdssekretæren. Det er næsten alt for meget af det gode. Men bortset fra det er retsforbundet positivt indstillet over for de spørgsmål, som her behandles.

Jeg vil gerne understrege betydningen af det samarbejde, der finder sted mellem de nordiske lande med hensyn til at tage sig af sømændene i fremmede havne ved oprettelse af sømandshjem og sømandsklubber, og hvad man nu ellers gør for at hjælpe sømændene til en god udnyttelse af deres fritid. Det er rimeligt, at vi også fra dansk side udfører vor part af dette samarbejde.

Jeg vil også understrege betydningen af, hvad der gøres for at fremme de søfarendes fritidsbeskæftigelse også på undervisningsområdet gennem oprettelse af korrespondancekursus, ved filmsforevisninger og gennem støtte til forskellige former for hobbyarbejde. Til løsning af disse opgaver foreslås nu en forhøjelse på 50 pct. af de beløb, der blev fastlagt i 1948, d. v. s. en forhøjelse fra 2 øre til 3 øre pr. dag af de søfarendes bidrag og af redernes bidrag samt en forhøjelse af statens bidrag fra 4 øre til 6 øre pr. dag pr. forhyret sømand, eller for statens vedkommende en samlet forhøjelse fra 200 000 kr. til 300 000 kr. Fra retsforbundets side vil vi ikke modsætte os en sådan forhøjelse, men jeg vil på den anden side pege på, at der også kan anvises andre veje til løsning af disse spørgsmål. Ud fra en principiel stillingtagen til spørgsmålet,

[Alfred Jørgensen.]

vil jeg fremhæve som mit hovedsyn, at det må være muligt engang at nå frem til en løsning, hvor erhvervet, altså søfarten selv, bærer omkostningerne ved opgavens løsning, og mulighederne herfor vil jeg også gerne have draget ind i drøftelserne.

Lynnerup Nielsen: Også jeg kan på mit partis vegne give tilslutning til det lovforslag, som her er fremsat om ændringer i den lov om velfærdsforanstaltninger for søfarende, som nu har 10 år bag sig. De ændringer, som her foreslås, går ud på en 50 pct.s forhøjelse af afgifterne til de mange velfærdsforanstaltninger og vil jo kun blive en ren ajourføring, idet vi må tænke på, at der i de 10 år, loven har virket, er sket prisforhøjelser af en sådan størrelsesorden, at provenuet af afgifterne til velfærdsforanstaltninger faktisk ikke vil række længere, end loven gav mulighed for i 1948. Byrdefordelingen mellem staten og rederne og søfolkene bliver den samme som hidtil.

Der er så tilbage spørgsmålet om, hvorvidt de 600 000 kr., som vil udgøre det samlede provenu, vil være nok til at løse de mange opgaver, som Velfærdsrådet ønsker løst, og som man får en levende forestilling om er såre nødvendige at få løst, når man læser de bemærkninger, der ledsager lovforslaget. Men jeg har som sagt den opfattelse, at forhøjelsen faktisk kun følger den almindelige prisstigning; der har fundet sted i den omtalte 10 års periode, og skal man løse opgaverne til fulde, er jeg ikke helt sikker på, at det beløb, der nu vil fremkomme, vil være af en sådan størrelsesorden, at de mange opgaver, der er tale om, vil kunne klares. Her er ganske vist det at bemærke, at de søfarendes antal må formodes at blive faldende fremover, alt efter som skibene bliver større og antallet af skibe bliver mindre og også vil få en noget mindre besætning, men til gengæld vil dette medføre, at det måske vil knibe at nå det beløb på 600 000 kr., som der her er tale om.

Der er imidlertid enighed mellem søfartsorganisationen og rederne om, at denne forhøjelse bør finde sted, og også mit parti er af den opfattelse, at der er al god grund til og brug for, at der gøres så meget som

overhovedet muligt for vore søfolk, ikke mindst ud fra den betragtning, som jo også er gjort gældende af tidligere ordførere, at søens folk ikke ved deres omflakkende liv har de fordele, som alle andre borgere har i henseende til at kunne få den adspredelse, som vi mennesker nu engang har trang til.

Netop derfor kan jeg på mit partis vegne tilsige lovforslaget vor velvillige medvirken.

Handelsministeren (Philip): Det lovforslag, der er til drøftelse, har til formål at sikre søens folk nogle af de goder, som er helt selvfølgelig for dem, der lever på landjorden, og det forekommer mig at være en vigtig opgave, at vi sørger for at give en række af disse goder til den del af befolkningen, som lever afsides fra selve landet.

Det har glædet mig meget, at der fra alle partier er blevet udtalt så stor velvilje over for forslaget. Jeg finder ikke nogen anledning til her at komme ind på de forskellige spørgsmål, der er rejst, idet jeg forstår, det er meningen, at lovforslaget nu skal behandles i et udvalg, og det vil da være rimeligt i dette at komme ind på de spørgsmål, der er blevet omtalt i dag.

Jeg tror at kunne sige til det ærede medlem hr. Skov Jørgensen, at den koordinering, han efterlyser, virkelig finder sted, at der foregår en virkelig udbredt koordinering af arbejdet i de tre nordiske lande, og at man i øvrigt netop i øjeblikket er inde på forhandlinger, der skal tjene til yderligere koordinering af arbejdet.

Også det ærede medlem hr. Baagø, der rejste spørgsmålet om, hvorvidt der kunne finde en konkurrence sted mellem disse foranstaltninger og de foranstaltninger, der bliver truffet ad rent privat vej, tror jeg at kunne berolige ved at sige, at en sådan konkurrence så vidt mig bekendt ikke finder sted, men at man tværtimod søger at koordinere arbejdet.

Men det drejer sig her om spørgsmål, der vel mere egner sig til en drøftelse i udvalg end her i salen, og jeg vil derfor indskrænke mig til at takke for den gode modtagelse, lovforslaget har fået, og udtrykke håbet om, at det snart må kunne blive gennemført, således at vi i løbet af nogen tid kan have det større beløb til rådighed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Peter Nielsen: Da der er fremsat ønske om udvalgsbehandling, foreslår jeg, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Tilskud til de anerkendte arbejdsløsheds-kasser m. v.) har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Medlemmer af folketinget Weikop, Erik Eriksen, Fanger, Thorkil Kristensen, Anker Lau, Aksel Møller, Sønderup og Poul Sørensen har meddelt mig, at de ønsker her i tinget skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ophævelse af lov om nedsættelse af en trustkommission.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ordføreren for forslagsstillerne (Weikop): Herved tillader jeg mig på venstres og det konservative folkepartis vegne at fremsætte forslag til lov om ophævelse af lov om nedsættelse af en trustkommission.

Under anden behandling i marts 1955 af det lovforslag, der førte til monopolloven, gav den fungerende handelsminister, den nuværende højtærede minister for udenrigsøkonomi hr. Krag, løfte om, at der ved forhandling mellem ordførerne for de 4 partier, der gennemførte loven, skulle tages stilling til spørgsmålet om trustkommissionens videre arbejde. En sådan forhandling fandt sted efter lovens vedtagelse, og i en skrivelse af 15. december 1955 til handelsministeren meddelte den tidligere formand for folketingsudvalget angående monopollovsforslaget, det ærede medlem hr. Axel Ivan Pedersen, at en sådan forhandling havde fundet sted mellem socialdemokratiets, ven-

stres, det konservative folkepartis og det radikale venstres ordførere.

Resultatet af forhandlingen blev, at trustkommissionen skulle fuldføre følgende allerede påbegyndte arbejder: den almindelige beskrivende redegørelse, specialredegørelsen om teglværksbranchen, specialredegørelsen om bryggerierne og specialredegørelsen om cementfabrikkerne.

Ordførerne for venstre og det konservative folkeparti betingede deres tilslutning med, at de nævnte redegørelser færdiggøres, uden at man afventer oplysninger om forhold, der ligger mere end ca. 20 år tilbage i tiden. Yderligere forbeholdt de to ordførere sig på deres partiers vegne i folketinget at stille forslag om ophævelse af trustkommissionen, for så vidt arbejdet ikke skulle være afsluttet i løbet af et års tid og kommissionen som følge heraf ikke ophævet.

Uanset denne henvendelse til handelsministeren og til, at spørgsmålet om afslutning af trustkommissionen senere her i tinget er blevet rejst, er der stadig ikke taget skridt til at ophæve kommissionen, og venstre og det konservative folkeparti har nu fundet det påkrævet at fremsætte lovforslag, der tager sigte herpå.

Det er vor opfattelse, at der har været rigelig tid til at afslutte de tidligere nævnte undersøgelser, der stod på ved vedtagelsen af monopolloven, og at den nu gældende monopollov indeholder tilstrækkelig hjemmel til foretagelse af påkrævede undersøgelser.

Jeg tillader mig på venstres og det konservative folkepartis vegne at anbefale lovforslaget til hurtig gennemførelse.

Formanden: Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 20. februar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændringer i lov om velfærdsforanstaltninger for søfarende.

2) *Første behandling af:*

Forslag til folketingsbeslutning i henhold til grundlovens § 47 med hensyn til statsregnskabet for finansåret 1955-56.